

“รักสิ่งแวดล้อมตามรอยพ่อ ทนอยู่อย่างพอเพียง”

ข่าวสาร สิ่งแวดล้อมภาคที่ 9

ปีที่ 4 ประจำปีเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2549 **ชุมชนแจ่มใส**

เลข ๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐

วันสิ่งแวดล้อมไทย

“รักสิ่งแวดล้อมตามรอยพ่อ กินอยู่อย่างพอเพียง”

สมพงษ์ บุญเหลือ
นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 79

นิยาม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงมีพระราชดำริสพระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้าถวายพระพรเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2532 ใจความเกี่ยวกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของประเทศและของโลกที่มีความรุนแรงขึ้นและทรงห่วงใยต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ประชาชนชาวไทยกำลังประสบอยู่ในปัจจุบัน พร้อมทั้งตรัสเตือนพสกนิกรให้ร่วมมือกันแก้ไขปัญหามลพิษอย่างจริงจัง ด้วยความสุจริตรอบคอบ โดยให้ถือเป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะต้องปฏิบัติ จากกระแสพระราชดำริดังกล่าว นับเป็นจุดเริ่มของการเคลื่อนไหวในการดำเนินงานเพื่อสิ่งแวดล้อมของทุกฝ่าย ทั้งหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนในการสนับสนุนกิจกรรมรณรงค์เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันของประชาชนในการรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งต่อมามีคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2534 ประกาศให้ วันที่ 4 ธันวาคมของทุกปี เป็นวันสิ่งแวดล้อมไทย

ปี 2549 นับเป็นปีมหามงคลที่สำคัญยิ่งของปวงพสกนิกรชาวไทยเนื่องจากเป็นปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี ในวันที่ 9 มิถุนายน 2549 พสกนิกรทุกหมู่เหล่าต่างน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของพระองค์ท่านมาใช้ในการชีวิตประจำวัน และเนื่องในโอกาสวันสิ่งแวดล้อมไทย วันที่ 4 ธันวาคม 2549 สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 9 จึงได้ร่วมกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนมเขต 2 โครงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในพื้นที่ชุ่มน้ำลุ่มน้ำโขง(MWBP) และชาวบ้านหาดแพง ตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม จัดกิจกรรมวันสิ่งแวดล้อมไทยขึ้น เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2549 ณ ศูนย์แสดงสินค้าชุมชนริมแม่น้ำสงคราม บ้านหาดแพง ตำบลหาดแพง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกความตระหนักในการร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและเป็นการน้อมนำกระแสพระราชดำริ ในเรื่องการกินอยู่อย่างพอเพียงมาใช้ในการชีวิตประจำวัน

เนื่องจากในปัจจุบันลุ่มน้ำสงครามกำลังอยู่ในภาวะความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะปัญหาความหลากหลายทางชีวภาพพันธุ์สัตว์หลายชนิดในแม่น้ำสงครามอยู่ในภาวะถูกคุกคาม บางชนิดอยู่ในภาวะใกล้สูญพันธุ์ภายใต้หัวข้อการรณรงค์ วันสิ่งแวดล้อมไทย **“รักสิ่งแวดล้อมไทย กินอยู่อย่างพอเพียง”** โดยมีประธานในพิธีคือนายนคร คงนวล นายอำเภอศรีสงคราม เป็นประธานในพิธีและกล่าวรายงาน โดยนาย ศรายุทธ ไชยฮอด ผู้ใหญ่บ้านหาดแพง ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ประกอบด้วยตัวแทนนักเรียนจากโรงเรียนต่างๆ ในเขตตำบลหาดแพง ตำบล ศรีสงคราม และตำบลที่อยู่ใกล้เคียงเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 7 โรงเรียน และชาวบ้านหาดแพง รวมทั้งสิ้น ประมาณ 400 คน

กิจกรรมประกอบด้วย

-พิธีสืบทอดแม่น้ำสงคราม การสืบทอดแม่น้ำนับเป็นการประยุกต์ประเพณีความเชื่อของท้องถิ่นมาใช้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกของประชาชนเยาวชน ในการร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น เนื่องจากปัจจุบันแม่น้ำสงครามและป่าบุงป่าทามซึ่งถือได้ว่าเป็นต้นกับข้าวของชุมชนลุ่มน้ำสงครามกำลังอยู่ในภาวะวิกฤติโดยมีกรณีมนต์พระ จำนวน 5 รูปมาเจริญพระพุทธรูปมนต์และดำเนินพิธีกรรมโดยนายฝน โคตรคำ ปราชญ์ชาวบ้าน

-**ปลูกต้นไม้** ซึ่งเป็นพันธุ์ไม้ที่ขึ้นในพื้นที่ป่าบุงป่าทามให้กับโรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 7 โรงเรียน เพื่อนำไปปลูกในพื้นที่ป่าบุงป่าทาม รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,000 ต้น โดยสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครพนม และชาวบ้านหาดแพงให้การสนับสนุนกล้าไม้ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของลุ่มน้ำสงครามอันจะทำให้ป่าบุงป่าทามอุดมสมบูรณ์

1. CÁZÁR DE FOSFÓ ÁSÁ ในรอบปี 2549 สสภ.9 ได้ทำการสำรวจแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทต่างๆ ในพื้นที่ ได้แก่ โรงโมหิน การเลี้ยงปลาในกระชัง อาคารประเภท ก-ง เต้าเผาขยะโรงฆ่าสัตว์ เป็นต้น โดยดำเนินการสำรวจในเขตพื้นที่เมืองของทุกจังหวัดก่อน ซึ่งในปี 2549 นี้สามารถสำรวจได้ทั้งสิ้นรวมทุกประเภท จำนวน 502 แห่ง โดย สสภ.9 จะนำข้อมูลดังกล่าวมาพัฒนาเป็นฐานข้อมูลสำหรับการจัดตั้งศูนย์บริการร่วมสารสนเทศสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บริการแก่ประชาชนต่อไป

2. CÁZÁR DE FOSFÓ ทูบที่ผ่านมา สสภ.9 ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในแม่น้ำและแหล่งน้ำที่สำคัญ จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ 1) แม่น้ำเลย 2) แม่น้ำสงคราม 3) แม่น้ำอูน 4) หนองหาร ส่วนในปี 2549 ได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำเพิ่มขึ้น 1 แห่ง คือ ลำน้ำห้วยหลวง สำหรับคุณภาพน้ำในปี 2549 ทั้ง 5 แหล่งน้ำ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ ดี คือ มีค่าออกซิเจนละลายน้ำ(DO) อยู่ในเกณฑ์สูงและค่าการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่ามาตรฐานคุณภาพน้ำประเภทที่ 2 แหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในมาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำประเภทที่ 2 (ดี) ได้แก่ หนองหารและแม่น้ำสงคราม ส่วนแม่น้ำเลยและแม่น้ำอูน มีคุณภาพอยู่ในมาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำประเภทที่ 3 (พอใช้) ส่วนลำน้ำห้วยหลวง พบว่าอยู่ในมาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำประเภทที่ 4 (เสื่อมโทรม) เนื่องจากมีค่าการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์มและค่า BOD สูงกว่าลำน้ำอื่นๆ เนื่องจากเป็นแหล่งรองรับน้ำเสียจากชุมชนต่างๆ ในพื้นที่ 3 อำเภอของจังหวัดอุดรธานี

3. CÁZÁR DE FOSFÓ จากผลการสำรวจข้อมูลในพื้นที่เขตเทศบาลจำนวนทั้งสิ้น 87 แห่ง พบว่ามีเทศบาลเพียง 7 แห่ง(ร้อยละ 7.95) เท่านั้น ที่มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแบบฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary landfill) โดยมีเทศบาลอื่นนำขยะมูลฝอยมากำจัดรวม จำนวน 12 แห่ง อีก 68 แห่ง (ร้อยละ 78) กำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีที่ไม่ถูกหลักสุขาภิบาล ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่เทศบาล มีค่าเฉลี่ยวันละ 761.9 ตัน หรือปีละ 278,093.5 ตัน และมีอัตรา การผลิตขยะมูลฝอยเฉลี่ย 0.8 กก./คน/วัน ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลเฉลี่ย 8.48 ตันต่อวัน ซึ่งพบว่าโดยเฉลี่ยเทศบาลตำบล มีอัตราการผลิตขยะมูลฝอยที่สูงกว่าในเขตเทศบาลเมืองและนคร และเป็นค่าที่สูงกว่าเป้าหมายตามแผนการจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติ พ.ศ.2545 - 2549 ทั้งนี้เกิดจาก ประชากรที่เพิ่มมากขึ้นทำให้มีการบริโภคเพิ่มขึ้น ประกอบกับประชาชนยังไม่ได้ลดปริมาณขยะจาก แหล่งกำเนิด ซึ่งอาจเนื่องมาจากการขาดองค์ความรู้และขาดความตระหนักในการคัดแยกขยะเพื่อ นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดังนั้นจึงเป็นอีกภาระหนึ่งของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่จะต้องเร่ง ดำเนินการให้ความรู้ และสร้างจิตสำนึกตลอดจนเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะอย่างเป็นระบบครบวงจรต่อไป ส่วนการจัดการขยะติดเชื้อในพื้นที่ สสภ.9 มีเต้าเผาขยะติดเชื้อ 1 เต้า ดำเนินการโดยเทศบาลนครอุดรธานี มาตั้งแต่ ปี 2548 อัตราการเผา 250 กก./ชั่วโมง

4. CÁZÁR DE FOSFÓ จากการคาดการณ์ปริมาณน้ำเสีย ในปี 2549 ในพื้นที่ สสภ.9 จากเทศบาลทั้ง 88 แห่ง โดย คิดอัตราการเกิดน้ำเสียเฉลี่ยประมาณ 275 ลิตรต่อคนต่อวัน จึงประมาณการณได้ว่า จะมีปริมาณน้ำเสียเกิดขึ้นวันละ 475,141 ลบ.ม. ปัจจุบันมีเพียงเทศบาลตำบลท่าแร่และเทศบาลเมืองสกลนครเท่านั้น ที่มีการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียแล้วเสร็จและเดินระบบบำบัดน้ำเสียและมีท้องถิ่นอีก 8 แห่ง ที่ได้มีการว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาศึกษาออกแบบรายละเอียดระบบรวมรวมและบำบัดน้ำเสีย ได้แก่ 1) เทศบาลเมืองเลย 2) เทศบาลตำบลวังสะพุง 3) เทศบาลตำบลเชียงคาน 4) เทศบาลเมืองหนองคาย 5) เทศบาลนครอุดรธานี 6) เทศบาลตำบลท่าแร่ (ศึกษาเพิ่มเติมระบบเส้นท่อ) 7) เทศบาลเมืองสกลนคร 8) เทศบาลเมืองนครพนม ส่วนท้องถิ่นที่เหลือยังไม่ได้ดำเนินการจัดการน้ำเสีย ดังนั้นการจัดการน้ำเสียในพื้นที่ลุ่มน้ำโขงจึงยังเป็นประเด็นที่ต้องเร่งดำเนินการให้ครอบคลุมพื้นที่เพิ่มขึ้น

5. ขยะอันตรายชุมชนและสารอันตราย ของเสียอันตรายจากชุมชนที่พบมากที่สุดได้แก่ซากโทรศัพท์มือถือและแบตเตอรี่ ถ่านไฟฉาย น้ำมันหล่อลื่นใช้แล้ว แบตเตอรี่รถยนต์ เป็นต้น ปัจจุบันของเสียอันตรายจากชุมชนถูกทิ้งรวมไปกับขยะมูลฝอยทั่วไปและนำไปกำจัดที่สถานกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาล ซึ่งสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเหล่านี้ไม่ได้ ออกแบบไว้ เพื่อรองรับของเสียอันตราย ทำให้สารพิษจากของเสียอันตรายปนเปื้อนสู่ดินและน้ำใต้ดิน ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อม ส่วนสารอันตรายที่น่าเป็นห่วงในพื้นที่ สสภ.9 นอกจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ใช้ในทางเกษตรแล้ว ยังพบว่ามีภาชนะบรรจุสารเคมีมาใช้เป็นทุ่นลอยสำหรับทำกระชังปลาอีกเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีราคาถูกกว่าถังพลาสติกที่ปลอดภัย ซึ่งเกิดจากความรู้น่าไม่ถึงการณ์ของผู้ประกอบการ

โครงการเหมืองแร่โพแทช อุดรธานี

" สถานการณ์บนรอยต่อของการเปลี่ยนมือ "

สมพงษ์ บุญเรือง
นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 7ว

นับตั้งแต่ รายงานการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม ของโครงการเหมืองแร่โพแทช จังหวัดอุดรธานี ได้ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการผู้ชำนาญการในเดือนธันวาคม ปี 2543 ก็เริ่มมีกระแสคัดค้านโครงการจากกลุ่มประชาชนในพื้นที่โครงการในประเด็นการขาดการมีส่วนร่วมและประเด็นผลกระทบด้านอื่นๆ จนส่งผลให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมาพิจารณาข้อร้องเรียนในเดือนมีนาคม 2546 และพบว่า รายงานการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการดังกล่าวมีข้อบกพร่องจำนวน 26 ประเด็นจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏ ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการดำเนินโครงการเหมืองแร่โพแทช จังหวัดอุดรธานี ในหลายด้าน ตั้งแต่ปี 2547- 2549 สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

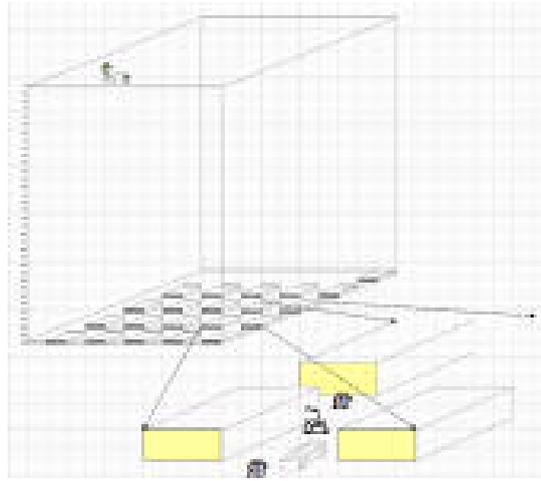

กรณีศึกษาที่ 1

» 2547 กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ได้จัดทำแผนแม่บท "ยุทธศาสตร์อุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง" เพื่อสร้างความเชื่อมโยงของอุตสาหกรรมโปแตชและเกลือหิน ซึ่งภายหลังที่มีการแก้ไขพรบ.แร่ ในปี 2545 ให้มีสาระเรื่องการทำเหมืองใต้ดิน ได้มีกลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเหมืองแร่จำนวน 5 ราย ได้ยื่นขอสำรวจและผลิตแร่โพแทชในพื้นที่จังหวัดสกลนคร มหาสารคาม ขอนแก่น และนครราชสีมา โดย บริษัท ไชน่าหมิงต้า โปแตช คอร์ปอเรชั่น (ประเทศไทย) จำกัด ได้ยื่นคำขออาชญาบัตรพิเศษสำรวจแร่โพแทชใน อ.วานรนิวาส จ.สกลนคร 12 แปลง เนื้อที่ 120,000 ไร่ และในเดือนมิถุนายน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดอุดรธานี ลงทะเบียนให้บริษัท APPC เป็นผู้ขอประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินในพื้นที่แหล่งอุดรใต้ ซึ่งต่อมาพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เริ่มดำเนินการรังวัดเพื่อกำหนดเขตคำขอประทานบัตรในเดือนสิงหาคม แต่ประสบปัญหาประชาชนคัดค้าน และเดือนกันยายน 2547 บริษัท APPC ยื่นขอประทานบัตรในพื้นที่อุดรเหนือ ครอบคลุมพื้นที่ 52,073 ไร่

» 2548 จังหวัดอุดรธานีได้มีคำสั่งที่ 49/2548 แต่งตั้งคณะทำงานศึกษาผลกระทบและประชาสัมพันธ์โครงการเหมืองแร่โปแตช จังหวัดอุดรธานี จำนวน 55 คน ขึ้นใหม่แทนชุดเดิม โดยมีผู้แทนสสภ.9,สผ. และทสจ.อุดรธานี เข้าร่วมเป็นคณะทำงานและยังมีผู้แทนจากทุกภาคส่วนเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคัดค้านและกลุ่มสนับสนุนโครงการและผลจากการประชุมคณะทำงานในครั้งที่ 1/48 เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2546 ที่ประชุมมีมติให้หนังสือแจ้งให้ สผ.ยกเลิกรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้คณะทำงานยังได้มีการจัดประชุมรับฟังข้อมูลจากฝ่ายต่างๆประกอบด้วย กพร.,สผ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น และศ.ดร. ปริญญา นุตาลัย เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2548

สผ.= สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ทสจ.อุดรธานี = สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดอุดรธานี

» ๐๒๕๘ คณะอนุกรรมการศึกษาผลกระทบและ

ประชาสัมพันธโครงการเหมืองแร่โพแทช จังหวัดอุดรธานี ได้จัดเวทีสาธารณะเวทีแสดงความคิดเห็นและเผยแพร่ ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการเหมืองแร่โพแทช จังหวัดอุดรธานี ในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2549 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี โดยมีกลุ่มผู้สนับสนุนและคัดค้านโครงการและตัวแทน หน่วยงานราชการสถาบันการศึกษาและตัวแทนบริษัท เอเชีย แปซิฟิก โปแตช คอร์ปอเรชั่น จำกัด (APPC) เข้าร่วม สัมมนาอย่างไรก็ตามในช่วงท้ายของการสัมมนาได้เกิดความ โกลาหลทำให้ไม่สามารถดำเนินการสัมมนาได้ต่อเนื่อง ตามที่กำหนดได้ต่อมาในเดือนกันยายนที่ประชุมคณะ ทำงานศึกษาผลกระทบและประชาสัมพันธโครงการเหมือง แร่โพแทชจังหวัดอุดรธานีได้มีมติให้มีการปรับปรุงคณะ ทำงานใหม่เพื่อให้เกิด ความคล่องตัวในการประชาสัมพันธ โดยมีมติเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2549 ให้มีการตั้งคณะ ทำงานสมานฉันท์ โดยมีอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ อุดรธานีเป็นประธาน ปกครองจังหวัดอุดรธานี เป็น เลขาธิการและอุตสาหกรรมจังหวัด เป็นผู้ช่วยเลขาธิการ และมีเจ้าหน้าที่จาก ทสจ. อุดรธานี สสจ.9 และ สผ. เป็นกรรมการ และมีตัวแทนจากหน่วยงานราชการและผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นกรรมการ

- 1.งานศึกษาด้านการทำเหมืองและเทคนิควิศวกรรม
- 2.งานศึกษาด้านธรณีวิทยา ธรณีแหล่งแร่ รวมทั้งน้ำใต้ดิน
- 3.งานศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- 4.งานศึกษาผลกระทบทางสังคม
- 5.งานศึกษาผลกระทบด้านสุขอนามัย

(ที่มา : <http://www.ftawatch.org/news/view.php?id=10250>)

- บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ซึ่งเข้ามาดำเนินการแทนบริษัท เอฟพีซี

โครงการเหมืองแร่โพแทช จังหวัดอุดรธานี บนรอยต่อของการเปลี่ยนมือภายใต้การดำเนินการของบริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ได้ประกาศที่เริ่มนับหนึ่งใหม่ภายใต้เงื่อนไขที่มีการประกาศว่าจะมีการจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ศึกษาในอนาคตจะเป็นอย่างไร

» ๐๒๕๘ กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจังหวัดอุดรธานี ได้เข้ายื่นหนังสือ

๐๒๕๘ กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจังหวัดอุดรธานี ได้เข้ายื่นหนังสือ

ต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2548 เรียกร้องให้มีการยกเลิกรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของ โครงการเหมืองแร่โพแทชเนื่องจากพบว่ามิชอบบกร่องจำนวน 26 ประเด็น ต่อมาเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2548 กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจังหวัดอุดรธานี ได้เข้ายื่นหนังสือคัดค้านผังเมืองรวมต่อคณะอนุกรรมการผังเมืองจังหวัด อุดรธานี เนื่องจากวางผังเมืองรวมอุดรธานี กำหนด ต.หนองขอนกว้าง ต.หนองนาคำ ต.โนนสูง ต.หนองไผ่ อ.เมืองและต.ห้วยสามพาด ต.นาม่วง กิ่งอ.ประจักษ์ศิลปาคม เป็นพื้นที่อุตสาหกรรม

» ๐๒๕๙ ในเดือนมีนาคม 2549

แกนนำกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จังหวัดอุดรธานี ได้เข้าทำการขัดขวางและคัดค้านการรั้งวัดปักหลักหมาย เขต พื้นที่เหมืองแร่และโรงแต่งแร่จนถูกบริษัทเอเชียแปซิฟิก โปแตช คอร์ปอเรชั่น จำกัด แจ้งความดำเนินคดีจำนวน 5 คน ในข้อหาหมิ่นประมาทและทำให้ เสียทรัพย์สิน ซึ่งต่อมาวันที่ 11 สิงหาคม 2549 ตัวแทน บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ซึ่งเข้ามาดำเนินการแทนบริษัท เอฟพีซี ได้ทำการเปิด แดงหลวง ณ ศาลากลางจังหวัดอุดรธานี ในประเด็นที่สำคัญ ประกอบด้วย จะทำการถอนแจ้งความกับ 5 แกนนำ ในข้อหาหมิ่นประมาทและทำให้ เสียทรัพย์สิน จะมีการจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) โครงการเหมืองแร่โพแทชขึ้นมาใหม่ ต่อมาเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2549 กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจังหวัดอุดรธานี ประมาณ 200 คน ได้เดินทางไปยัง มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอคำชี้แจงกรณีมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ตกลงทำ การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการเหมืองแร่โพแทชจังหวัดอุดรธานี เพิ่มเติมในประเด็นต่างที่มีการท้วงติง

บริษัท เอเชีย แปซิฟิก โปแตช คอร์ปอเรชั่น จำกัด ได้ว่าจ้าง บริษัท โกลเด้น

แพลน จำกัด ร่วมกับศูนย์การจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยขอนแก่น ศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการเหมืองแร่โพแทชเพิ่มเติม โดยมี ขอบเขตการศึกษา 5 ด้าน ประกอบด้วย

การประกวดธนาคารขยะรีไซเคิล ระดับภาคและระดับประเทศ

บัณฑิต วัฒนศิริ
นักวิชาการสิ่งแวดล้อม วร

เป็นมิติใหม่ของการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีส่วนร่วม เนื่องจากการส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยเริ่มต้นที่เยาวชนและชุมชนเป็นหลักและใช้โรงเรียนเป็นสถานที่ดำเนินการ โดยเน้นให้เด็กคัดแยกขยะที่เก็บมาจากบ้านและระหว่างเดินกลับจากโรงเรียน แต่ไม่ให้ผู้ตามถังขยะเพราะอาจทำให้เด็กติดเชื่อและผิดหลักการธนาคารขยะรีไซเคิลและสนับสนุนให้นักเรียน เยาวชน และชุมชน เกิดความเข้าใจ รวมทั้งเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะรีไซเคิล แล้วนำไปขาย ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดเครือข่าย ธุรกิจการซื้อขายวัสดุรีไซเคิลอย่างจริงจัง ทำให้ขยะที่ไม่มีใครต้องการกลายเป็นชุมทรัพย์แห่งใหม่ของชุมชน

ตั้งแต่ ปี 2544 เป็นต้นมา สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 9 อุตรดิตถ์ ดำเนินกิจกรรมธนาคารขยะรีไซเคิลอย่างต่อเนื่องและในปี 2549 ได้จัดให้มีการประกวดธนาคารขยะรีไซเคิลระดับประเทศ จัดโดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อมอบรางวัลให้แก่โรงเรียน ที่ดำเนินกิจกรรมธนาคารขยะรีไซเคิลได้อย่างมีประสิทธิภาพ แบ่งการประกวดออกเป็นระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในรอบแรก เป็นการประกวดคัดเลือกตัวแทนประจำจังหวัดและคัดเลือกอีกครั้ง เพื่อให้ได้ธนาคารขยะรีไซเคิลดีเด่นระดับภาคและเข้าสู่การตัดสินระดับประเทศ

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 9 อุตรดิตถ์ มีบทบาทและหน้าที่ในการประสานความร่วมมือกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ลุ่มน้ำโขง 5 จังหวัด ได้แก่ เลย อุตรดิตถ์ หนองคาย สกลนคร และนครพนม ในการจัดกิจกรรมการประกวดและคัดเลือกตัวแทนระดับภาคส่งเข้าประกวดในระดับประเทศต่อไป

การประกวดธนาคารขยะรีไซเคิลในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในระดับภาคของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 9 โรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้รับเงินรางวัลพร้อมโล่รางวัล ทั้งนี้คณะกรรมการตัดสินระดับภาคได้พิจารณาตัดสินการประกวดธนาคารขยะรีไซเคิลระดับภาค ผลการประกวดสรุปได้ดังนี้

- 1) ระดับประถมศึกษา มี 4 โรงเรียน ได้แก่
  - โรงเรียนเทศบาล 2 มุขมนตรี อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ได้รับรางวัลชนะเลิศ
  - โรงเรียนบ้านเตื่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1
  - โรงเรียนบ้านเชียงคาน(ปทุมมาสงเคราะห์) อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2
  - โรงเรียนบ้านบัว(สระพังวิทยา) อำเภอพรหมนิคม จังหวัดสกลนคร ได้รับรางวัลชมเชย
- 2) ระดับมัธยมศึกษา มี 4 โรงเรียน ได้แก่
  - โรงเรียนนครพนมวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ได้รับรางวัลชนะเลิศ
  - โรงเรียนชุมชนบ้านนาบอน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1
  - โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 27 อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย เลย ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2
  - โรงเรียนอุมเหมาประชาสรรค์ อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ได้รับรางวัลชมเชย

และกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้จัดให้มีการมอบรางวัลแก่โรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่ชนะการประกวดในระดับภาค เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2549 ณ ห้องอารีย์สัมพันธ์ อาคารกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

สำหรับโรงเรียนที่ชนะเลิศระดับภาคซึ่งได้เป็นตัวแทนเข้าร่วมประกวดในระดับประเทศนั้น ผลปรากฏว่าได้รับรางวัลทั้งสองโรงเรียน คือ

- 1) โรงเรียนเทศบาล 2 มุขมนตรี อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ได้รับรางวัลชมเชย ระดับประถมศึกษา
- 2) โรงเรียนนครพนมวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 2 ระดับมัธยมศึกษา

และกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้จัดให้มีการมอบรางวัลแก่โรงเรียนที่ชนะการประกวดในระดับประเทศ โดย ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายปิติพงษ์ พิ้งบุญ ณ อยุรยา) เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2549 ณ องค์การสหประชาชาติ(UN)

ภาพกิจกรรม การมอบรางวัลให้แก่โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในการประกวดธนาคารขยะรีไซเคิลระดับภาค

รางวัลชนะเลิศ

โรงเรียนเทศบาล 2 มุขมนตรี
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

รองชนะเลิศ อันดับ 1

โรงเรียนชุมชนบ้านเดื่อ
อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

รองชนะเลิศ อันดับ 2

โรงเรียนบ้านเชียงคาน(ปทุมมาสงเคราะห์)
อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

รางวัลชมเชย

โรงเรียนบ้านบัว(สระพังวิทยา)
อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

ภาพกิจกรรม การมอบรางวัลให้แก่โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในการประกวดธนาคารขยะรีไซเคิลระดับภาค

รางวัลชนะเลิศ

โรงเรียนนครพนมวิทยา
อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

รองชนะเลิศ อันดับ 1

โรงเรียนชุมชนบ้านเดื่อ
อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

รองชนะเลิศ อันดับ 2

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 27
อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย

รางวัลชมเชย

โรงเรียนอุ่มเหมาประชาสรรค์
อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานธนาคารขยะรีไซเคิลนั้น เป็นสิ่งที่ยาก ธนาคารขยะรีไซเคิลจะอยู่ได้เมื่อสมาชิกมีผลกำไร คณะกรรมการมีแรงจูงใจในการทำงาน ที่สำคัญต้องมีความสามัคคีและซื่อสัตย์ ดังนั้นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลจากการประกวดครั้งนี้ จึงเป็นโรงเรียนที่น่ายกย่อง ชื่นชม เป็นแบบอย่างแก่โรงเรียนอื่น ๆ และเป็นขวัญกำลังใจในการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นความภาคภูมิใจของทุก ๆ ฝ่ายที่ได้ก่อตั้งธนาคารขยะรีไซเคิลในโรงเรียนขึ้นมา โดยเฉพาะนักเรียนและครู ที่ได้ก่อให้เกิดรูปแบบการเรียนรู้ แผนใหม่ที่แท้จริง ที่เปิดโอกาสให้เด็ก ๆ ได้มีโอกาสคิดเอง มีความเป็นเจ้าของ และเรียนรู้ในหลาย ๆ ด้าน ไปพร้อมกัน เด็ก ๆ ได้เรียนรู้ระบบการดำเนินงานธนาคาร การออมทรัพย์

การคัดแยกขยะมูลฝอย การรีไซเคิลขยะและการทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่ม ตลอดจนได้เรียนรู้การทำธุรกิจขนาดเล็ก ๆ ได้ด้วยตนเอง อย่างไรก็ตามการเกิดขึ้นของธนาคารขยะรีไซเคิลเป็นนิมิตหมายที่ดี และจุดประกายให้ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วม ในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมได้ด้วยความสมัครใจ ซึ่งถือว่าเป็นเพียงจุดเริ่มต้นเท่านั้น แต่การที่จะรักษาให้ธนาคารขยะรีไซเคิลอยู่ได้อย่างยั่งยืนต่อไปนั้นเป็นสิ่งที่ยากกว่า ถ้าเราอยากเห็นธนาคาร ขยะรีไซเคิลเป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็งและอยู่คู่สังคมไทยตลอดไป การทำหน้าที่พี่เลี้ยงของภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะป็นเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ครู หรือผู้ใหญ่ ต้องมีส่วนร่วมและทำงานอย่างเต็มที่ทุกฝ่าย

“โครงการชุมชนปลอดลูกน้ำยุงลายและชุมชนสะอาดหน้าบ้านหน้ามอง”

เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2549 ณ โรงแรมเจี๋ยไฮเต็ล จ.อุดรธานี

เป็นส่วนหนึ่งของโครงการ “ทวงส์โรงนอญอย่างยั่งยืน สวม.๑ ให้การสนับสนุน
เมื่องานนี้เสร็จสิ้นลงแล้ว

ความก้าวหน้า ระบบบำบัดน้ำเสียโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ข่าวสารสิ่งแวดล้อมภาคที่ 9 ชุมชนลุ่มน้ำโขงฉบับนี้เป็นสื่อกลางในการสื่อสารการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารองค์ความรู้และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมและเกิดเป็นรูปธรรมในการเชื่อมโยงเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม

ที่ปรึกษา

ปิติพงษ์ ฝั่งบุญ ณ อุดรฯ , เฉลิมศักดิ์ วานิชสมบัติ
สมชัย เพียรสถาพร , มณฑิพย์ ศรีรัตน ทาภูพานอน

บรรณาธิการ

ธวัช ปทุมพงษ์

กองบรรณาธิการ

สาชนัด สีหามัว , สุรพงษ์ ศรีประไพ , เรียมสงวน จ้างาม
สมพงษ์ บุญเฟื่อง , พัฒนา บุญคาเทศ , นัทธมน แฝงศรีคำ
รจนา อินทรธราช , ฤทัยรัตน์ ชัยสงค์ , สกล พ้อหลอน

ออกแบบ / รูปเล่ม

สกล พ้อหลอน
ประจำเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2549 จำนวน 2,000 ฉบับ

กิจกรรมลุ่มน้ำโขง

ประชุมเชิงปฏิบัติการ

“การประสานความร่วมมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมภาคตะวันออกเจียงเหนือ”

วันที่ 8 ธันวาคม 2549 ณ เมืองสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

อบรมค่ายเยาวชน
“รักษ์เที รักษ์ป่า เยาวชนลุ่มน้ำสงคราม”

ณ ศูนย์ศิลปาชีพบ้านหาดแพง ส.ท.หาดแพง

อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม

เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2549

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 9

417 ม.5 อ.บ้านดง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี 41000

โทร. 0-4221-2613-4 Fax. 0-4224-7932

E-mail : reo9ud@yahoo.com , reo09@nre.go.th

Website : www.reo09.go.th , reo09.nmre.go.th

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน

ใบอนุญาตเลขที่ 191/2546

ปณ.อุบลราชธานี 41000